

Bộ Tài chính đề xuất luật hóa khái niệm "giả mạo xuất xứ Việt Nam" để ngăn chặn gian lận thương mại

12:46 06/04/2026

Trước tình trạng nhiều hàng hóa ngoại nhập mượn danh "Made in Vietnam" để lẩn tránh thuế và đánh lừa người tiêu dùng, Bộ Tài chính vừa kiến nghị cần khẩn trương bổ sung và làm rõ khái niệm "giả mạo xuất xứ Việt Nam" vào dự án Luật Thương mại. Đây được xem là cơ sở pháp lý quan trọng để xử lý triệt để các rủi ro gian lận trong bối cảnh thương mại quốc tế diễn biến phức tạp.

Tình vi chiêu trò mượn danh hàng Việt

Theo đánh giá của Bộ Tài chính, thời gian qua, tình trạng gian lận thương mại, buôn bán hàng giả và hàng hóa không rõ nguồn gốc xuất xứ vẫn diễn ra thường xuyên với nhiều thủ đoạn xảo quyệt. Cơ quan chức năng đã phát hiện không ít trường hợp doanh nghiệp nhập khẩu hàng hóa từ nước khác, hoặc xuất khẩu hàng hóa chưa đạt đủ tỷ lệ phần trăm giá trị nội địa, nhưng trên bao bì đã in sẵn các nội dung như "Made in Vietnam" hay "Sản xuất tại Việt Nam".

Bên cạnh đó, một mảnh khoe khá phổ biến là việc các đối tượng nhập nguyên liệu nước ngoài về tiến hành lắp ráp, đóng gói sơ sài tại Việt Nam nhưng lại ngấm ngầm dán mác xuất xứ trong nước để xuất khẩu hoặc lưu thông nội địa. Lực lượng chức năng cũng ghi nhận nhiều trường hợp lợi dụng các hình thức trung chuyển, quá cảnh qua Việt Nam, kinh doanh tạm nhập tái xuất hoặc đưa hàng hóa từ nước ngoài vào kho ngoại quan chờ xuất khẩu sang nước thứ ba để lén lút dán nhãn thể hiện xuất xứ Việt Nam.

Ảnh minh họa. Nguồn: Internet

Theo Bộ Tài chính, tính riêng trong năm 2025 (từ 15/12/2024 đến 14/12/2025), lực lượng hải quan đã phát hiện, bắt giữ và xử lý 100 vụ vi phạm liên quan đến hàng giả và xâm phạm quyền sở hữu trí tuệ. Tổng trị giá hàng hóa vi phạm ước tính lên tới gần 359 tỷ đồng. Các cơ quan quản lý đã ra quyết định xử phạt vi phạm hành chính hơn 8 tỷ đồng.

Nhận thấy tính chất nghiêm trọng và có dấu hiệu hình sự, Cục Hải quan đã kiến nghị khởi tố 11 vụ việc; trong đó 10 vụ đã được chuyển cho cơ quan điều tra thụ lý và 1 vụ đang tiếp tục được xác minh làm rõ. Các hành vi phạm pháp chủ yếu xoay quanh việc sản xuất, buôn bán hàng giả; quá cảnh, nhập khẩu và vận chuyển trái phép hàng hóa giả mạo nhãn hiệu, bao bì.

Lấp khoảng trống pháp lý để bảo vệ uy tín quốc gia

Những rủi ro về gian lận xuất xứ đang đặt ra thách thức lớn đối với nền kinh tế, đặc biệt trong bối cảnh thương mại toàn cầu có nhiều biến động. Việc Hoa Kỳ và nhiều quốc gia khác áp dụng chính sách thuế quan đối ứng khắt khe đang làm gia tăng nguy cơ các đối tượng nước ngoài lợi dụng xuất xứ Việt Nam làm "bàn đạp" để lẩn tránh thuế.

Thực tế, Chính phủ đã sớm nhận diện vấn đề và ban hành Nghị quyết số 119/NQ-CP (ngày 31/12/2019) về các biện pháp cấp bách nhằm tăng cường quản lý nhà nước về phòng chống gian lận xuất xứ và chuyển tải bất hợp pháp. Tuy nhiên, rào cản lớn nhất hiện nay nằm ở hệ thống văn bản quy phạm pháp luật. Cụm từ "hàng hóa giả mạo xuất xứ Việt Nam" dù được sử dụng rất phổ

biến trên các phương tiện truyền thông đại chúng nhưng lại chưa có một định nghĩa hay giải thích cụ thể nào về mặt pháp lý.

Do đó, Bộ Tài chính nhấn mạnh sự cấp thiết của việc làm rõ và đưa khái niệm "giả mạo xuất xứ Việt Nam" vào dự án Luật Thương mại sửa đổi. Động thái này sẽ bảo đảm sự thống nhất trong công tác quản lý nhà nước từ khâu xuất nhập khẩu cho đến lưu thông hàng hóa trên thị trường nội địa. Quan trọng hơn, đây sẽ là bộ khung pháp lý vững chắc giúp các cơ quan chức năng dễ dàng xác định hành vi vi phạm, qua đó xử lý nghiêm minh các đối tượng gian lận, bảo vệ quyền lợi chính đáng của người tiêu dùng và giữ vững uy tín của hàng hóa Việt Nam trên trường quốc tế.

Thành Nam